

Overdenkingen SILO 13 januari 2013 Cuba zondag

DEEL 1 Arjan Noordhoek Lucas 3: 15 en 16, 21 en 22

Johannes doopt Jezus

Doop: een goed begin

15 Het volk was vol verwachting, en allen vroegen zich af of Johannes misschien de messias was, 16 maar Johannes zei tegen hen: 'Ik doop jullie met water, maar er komt iemand die meer vermag dan ik; ik ben zelfs niet goed genoeg om de riemen van zijn sandalen los te maken. Hij zal jullie dopen met de heilige Geest en met vuur;

21 Heel het volk liet zich dopen, en toen ook Jezus was gedoopt en hij aan het bidden was, werd de hemel geopend 22 en daalde de heilige Geest in de gedaante van een duif op hem neer, en er klonk een stem uit de hemel: 'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde.'

KERKELIJK DOOPFORMULIER: Wij en onze kinderen zijn in zonde ontvangen en geboren. Daarom rust Gods toorn op ons zodat wij in het rijk van God niet kunnen komen, of wij moeten opnieuw geboren worden. VRAGEN AAN DOOPOUDERS: Belijdt u dat onze kinderen, hoewel zij in zonde ontvangen en geboren zijn en daarom aan allerlei ellende, ja zelfs aan het eeuwig oordeel onderworpen, toch in Christus geheiligd zijn?

Een sombere en zware inzet

Wat gebeurt er eigenlijk als zo'n eerste zin bij gedurige herhaling (helemaal in kerken waar de doop zeer geregeld wordt bediend) als eerste klinkt en zo de toon zet voor de rest? Het lijkt me duidelijk: het is niet eenvoudig om een dergelijke sombere en zware inzet nog te overstijgen – dit blijft naklinken. Sterker nog: in de herinnering is het juist deze zin die blijft hangen, met als risico dat dit ook als hoofdboodschap blijft hangen. Het komt er erg op aan wat je als eerste zegt. Een goed begin is het halve werk.

Op deze eerst zondag van Epifanie (verschijning van de Heer) lezen we hoe Johannes de Baptist zich laat overtuigen dat ook Jezus gedoopt wil worden. Blijkbaar dacht hij en denken wij vaak alleen aan berouw en spijt en vergeving van zonden.

En Baptisten vullen het snel aan, dat je met de doop lid wordt van de gemeente met alle rechten en plichten die daarbij horen. Dan blijven vaak de plichten weer hangen en kan de uitnodiging en het feest weer op de tweede plaats komen en de drempel weer verhogen om op die uitnodiging in te gaan.

Zijn doop als voorbeeld

Jezus wordt niet gedoopt als bekeerling, maar wel als voorbeeld. Wan het woord 'beking' betekent ook: omkering, terugkeer, thuiskomst. Dat wil Jezus als begin van zijn missie laten zien en ervaren: dat het mogelijk is dat mensen weer thuiskomen bij de Schepper en bij onszelf.

Voordat Jezus naar de hemel ging, droeg hij zijn leerlingen op: Ga op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest. Dat is een prachtige inzet: beginnen bij Christus en niet bij de mens! De inzet van het doopformulier bij de mens als zondaar is in wezen volkomen misplaatst omdat het onrecht doet aan Gods inzet: zijn liefde voor zijn kinderen.

Voor een goed verstaan: ik pleit er niet voor om de realiteit van de zonde te verzwijgen. Want als we ons van geen kwaad meer bewust zijn, slaat de doop helemaal nergens meer op. Waar

ik wel voor pleit: draag er uiterste zorg voor dat het evangelie ook werkelijk als goede boodschap kan worden gehoord.

En ik geloof er weinig meer van dat die goede boodschap van bevrijding pas kan klinken als we eerst onze zonden diep hebben gezien. We zien onze zonden en onze zondigheid pas als we Christus hebben gezien, als we overweldigd zijn geraakt door zijn radicale keuze voor ons en daarin de keuze van God kunnen aflezen.

Een nieuwe identiteit

De doorgang door het doopwater is juist bedoeld om binnen te komen in een nieuwe identiteit ('een nieuwe schepping') en een nieuwe levenswerkelijkheid ('het koninkrijk van God op aarde zoals in de hemel').

De leer over de doop zullen we misschien ook zo kunnen samenvatten: er is geen groter geluk op aarde dan Jezus te kennen en bij hem te mogen horen. Hij is de enige echte zoon van God, en zijn Vader houdt zo ongelooflijk veel van hem, dat hij bij zijn doop in de Jordaan de hemel open scheurde en het vol passie uitschreeuwde: 'Dit is mijn Zoon! Zie je hem!? In hem vind ik vreugde! Ik houd van hem met heel mijn hart!'

En in Hem zie ik al mijn schepselen als mijn kinderen, die op mijn liefde mogen rekenen, waarop ik wacht tot ze thuiskomen, zoals die zoon uit het verhaal van Lucas 15, het verhaal van de vader die twee zonen had.

Een nieuw gezin

Op Cuba hebben wij gezien hoe kleine baptisten kerken er alles aan doen om mensen die uit de gevangenis komen ook praktisch weer 'thuis' te laten komen. We hebben daar gemerkt dat er op Cuba heel veel gevangenen zijn, en echt niet alleen voor gewetensbezwaarden of opposenten van het regime.

Voor kleine diefstallen die alles te maken hebben met reelee armoede en zorgen voor je gezin worden jarenlange straffen uitgedeeld.

De kerken die midden in de arme wijken staan zijn er niet op gericht om aan de gevallen broeder duidelijk te maken dat hij fouten heeft gemaakt en nu een strafblad heeft.

Zij richten zich op Christus en op opstaan, thuiskomen in het nieuwe gezin dat 'gemeente van Christus' heet. Daar kunnen wij in Silo een voorbeeld aan nemen, daar voelen we ons in Silo mee verbonden.

DEEL 2 Arie de Boer Woorden nav Lukas 3 en 15 Thuiskomst van de zoon

De weg naar huis

Zijn vader zag hem in de verte al aankomen. Hij kreeg medelijden en rende op zijn zoon af, viel hem om de hals en kustte hem. **21** "Vader," zei zijn zoon tegen hem, "ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u, ik ben het niet meer waard uw zoon genoemd te worden." **22** Maar de vader zei tegen zijn knechten: "Haal vlug het mooiste gewaad en trek het hem aan, doe hem een ring aan zijn vinger en geef hem sandalen." **23** Breng het gemeste kalf en slacht het. Laten we eten en feestvieren, **24** want deze zoon van mij was dood en is weer tot leven gekomen, hij was verloren en is teruggevonden."

Toen Arjan en ik afgelopen week overleg hadden over de viering van vanmorgen werd ik diep geraakt door die woorden 'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik mijn vreugde'!
En ik hoor mijzelf zeggen: in de doop van Jezus zie ik een intens tedere omhelzing van Vader en Zoon: en hoor die hemelse woorden: Jij bent mijn zoon. Wat ben ik blij met je!
Het beeld dat ik er onmiddellijk bij had: opnieuw het schilderij van Rembrandt, nog eens hier achter neer gezet.

Kijk naar het gezicht van de Vader die zijn thuisgekomen zoon omhelst en je ziet die tederheid.

Het schilderij heeft ons vergezeld in Cuba en erover vertellen was mijn bijdrage in de ontmoeting met gemeenten en groepen gevangenisvrijwilligers.

Ons cadeau voor jullie uit Nederland? Wat een beroemde Nederlandse schilder, Rembrandt heeft geschilderd.

Wij hadden een aantal kopieën van het schilderij bij ons om te laten zien en uit te delen.

Om te beginnen nodigde ik de mensen uit om even heel aandachtig te kijken met de vraag: Wat zien jullie ?

En vervolgens legde ik uit wat er nog meer valt te zien. De vrouwen- en mannenhand van de vader en dus het compleet menselijke van de vader.

Het is , als in Genesis onze roeping om dichtbij de Vader te komen. Dat zijn wegen om te gaan.

Rembrandt schildert zijn eigen leven: De jonge gevierde arrogante rijke wellustige genie, de figuur rechts op het schilderij, de haveloze arme 'verloren' en thuisgekomen zoon én de halfblinde oude man die al zijn geliefden op één na overleeft. In de vader schildert hij zichzelf vlak voor zijn dood na een leven met veel pijn en moeiten.

Toen was hij er, denk ik, ook aan toe om het vaderschap van God te begrijpen en uit te beelden

Mijn verhaal werd gaandeweg in de week steeds meer: Het is onze roeping door te groeien tot vaders / moeders in het geloof en het kinderlijk onvolwassene van de eerste geloofszaken achter ons te laten.

De apostel Paulus in 1 Cor.13: Toen ik een kind was sprak ik als een kind, voelde en dacht ik als een kind. Nu ik een man geworden ben heb ik het kinderlijke afgelegd. Hij is een volwassen gelovige geworden die geleerd heeft de wegen te gaan die daarbij horen.

Bijvoorbeeld de weg van de vergeving, de weg door verdriet dat eerder mild dan bitter heeft gemaakt en de weg van het mededogen. Handen die zegenen! Je kunt het lezen op het gezicht van de vader in het schilderij.

Altijd opnieuw was het fijn te vertellen en het verlangen zelf zo te groeien te delen met mijn broeders en zusters in Cuba. En ik voelde erbij: alles wat ik geef krijg ik direct terug in wat ik las op de gezichten en heel veel hartelijke omhelzingen.